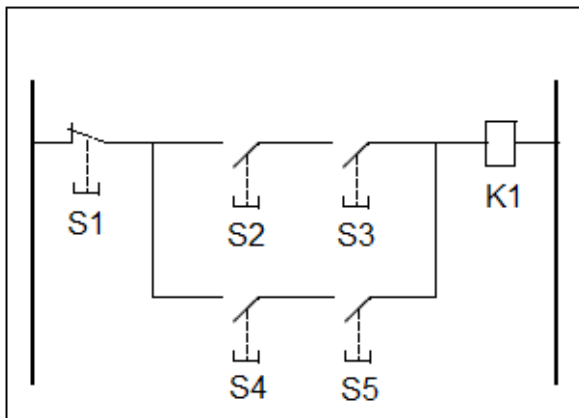

Język programowania LD (Ladder Diagram) – interpretacja programu

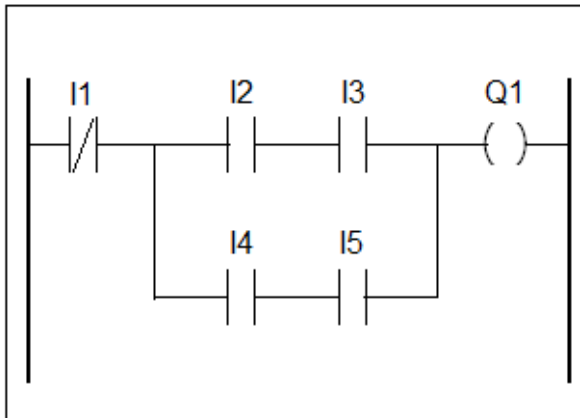
W tym tygodniu zajmiemy się zadaniami egzaminacyjnymi związanymi z interpretacją programów napisanych w języku LD.

Na początek trochę powtórki z teorii.

Jak wszyscy dobrze wiemy, język LD jest odzwierciedleniem przekaźnikowego układu sterowania.

Przekaźnikowy układ sterowania

Program w języku LD

W przekaźnikowym układzie sterowania o zasileniu cewki K1 decydują stany poszczególnych przycisków S (przycisk może być naciśnięty lub nienaciśnięty). Naciśnięcie przycisku zmienia jego stan (otwiera lub zamyka zestyk przycisku). Aby w widocznym powyżej przekaźnikowym układzie sterowania prąd dopłynął do cewki K1, należy spełnić jeden z dwóch oczywistych warunków:

- 1) S1 nienaciśnięty i S2 naciśnięty i S3 naciśnięty,
- 2) S1 nienaciśnięty i S4 naciśnięty i S5 naciśnięty.

W programie w języku LD o załączeniu wyjścia Q decydują stany wejść I sterownika (do wejścia może dopływać prąd – wejście zasilone lub do wejścia może nie dopływać prąd – wejście niezasilone). **Zasilenie wejścia I sterownika zmienia stan zestyku powiązanego z tym wejściem w programie.** Zatem aby w widocznym powyżej programie LD wyjście Q zostało załączone, również należy spełnić jeden z dwóch warunków:

- 1) I1 niezasilone i I2 zasilone i I3 zasilone,
- 2) I1 niezasilone i I4 zasilone i I5 zasilone.

Wejście niezasilone zapisuje się jako I=0. Wejście zasilone zapisuje się jako I=1.

O tym, czy dane wejście sterownika jest zasilone decyduje stan przycisku (lub czujnika) dołączonego do tego wejścia oraz rodzaj zestyku użytego w tym przycisku (lub czujniku).

Przykładowo:

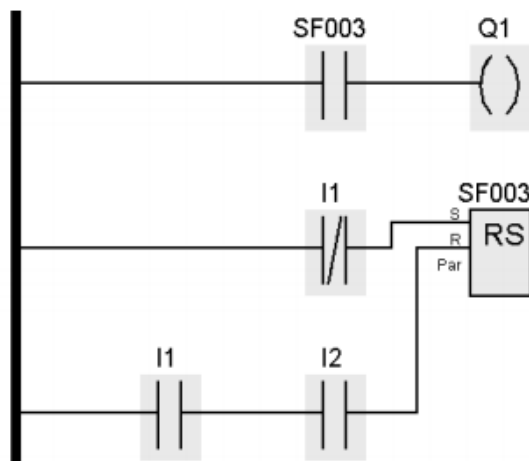
- 1) Do wejścia I1 sterownika dołączony jest przycisk NO – wejście I1 będzie więc zasilone dopiero po naciśnięciu przycisku.
- 2) Do wejścia I2 sterownika dołączony jest przycisk NC – wejście I2 będzie więc zasilane aż do momentu naciśnięcia przycisku (naciśnięcie przycisku NC przerywa dopływ prądu do wejścia).

W prostszych zadaniach egzaminacyjnych stan wejść sterownika jest od razu podawany, np. I1=1, I2=0 itd. Bardziej skomplikowane zadania podają jedynie stan przycisków i rodzaj ich zestyków (NO lub NC), przez co zanim przystąpimy do interpretacji programu w języku LD, sami musimy określić w jakich stanach znajdują się poszczególne wejścia sterownika.

Dysponując tą wiedzą rozwiążmy przykładowe zadanie, wymagające interpretacji programu LD:

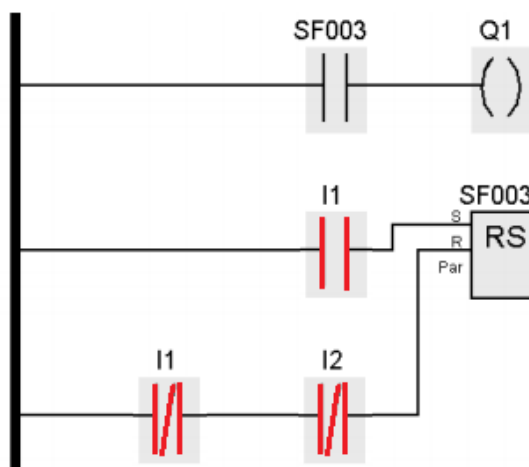
Zadanie 37.

Jaka będzie reakcja wyjścia Q1 sterownika, realizującego program przedstawiony na schemacie, przy sygnałach wejściowych $I1 = I2 = 1$?

- A. Utrzyma się stan poprzedni.
- B. Stan zmieni się na przeciwny.
- C. Pojawi się 0 logiczne bez względu na stan poprzedni.
- D. Pojawi się 1 logiczna bez względu na stan poprzedni.

Ponieważ $I1=1$ i $I2=1$, to zgodnie z podaną na poprzedniej stronie zasadą: **„zasilenie wejścia I sterownika zmienia stan zestyku powiązanego z tym wejściem w programie”**, po uruchomieniu symulacji stan zestyków w programie będzie wyglądał tak:

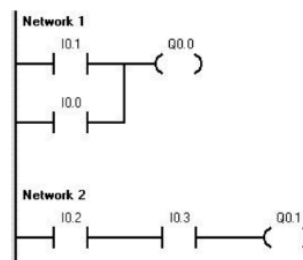
Przy takim układzie zestyków sygnał z listwy zasilającej będzie doływał do wejścia R bloku RS (bo zestyki I1 i I2 przed wejściem R są zwarte), a nie będzie doływał do wejścia S (bo zestyk I1 przed wejściem S jest rozarty). Zatem blok RS będzie w stanie 0 i przez to nie zmieni stanu zestyku SF003 powiązanego z blokiem RS. Skoro zestyk SF003 pozostanie rozarty, to sygnał z listwy zasilającej nie będzie doływał do wyjścia Q. Wyjście Q będzie w stanie 0 i to bez względu na to, w jakim stanie było poprzednio. **Prawidłowa odpowiedź to C.**

Niestety zadania wymagające interpretacji programu w języku LD są bardzo różne i nie zawsze takie proste, jednak trzymając się zasady: **„zasilenie wejścia I sterownika zmienia stan zestyku powiązanego z tym wejściem w programie”** wiele z nich da się szybko rozwiązać. Nie należy zapominać, że stan zestyku powiązanego z jakimś blokiem lub wyjściem zmienia się na takich samych zasadach (patrz: blok RS i zestyk SF003 w powyższym zadaniu). Zapraszam do rozwiązywania zadań.

Zadanie 36.

Do sterownika wgrano program przedstawiony na rysunku. Na których wejściach muszą być ustawione sygnały logiczne „1”, aby na wyjściu Q0.1 pojawił się sygnał logiczny „1”?

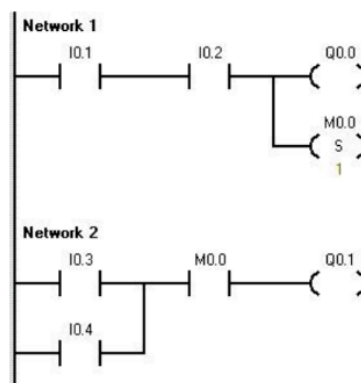
- A. I0.2 i I0.3
- B. I0.2 lub I0.3
- C. I0.1 i I0.0
- D. I0.1 lub I0.0

Zadanie 37.

Do sterownika PLC wgrano program przedstawiony na rysunku. Na wyjściu Q0.1 pojawi się sygnał logiczny „1”, jeżeli:

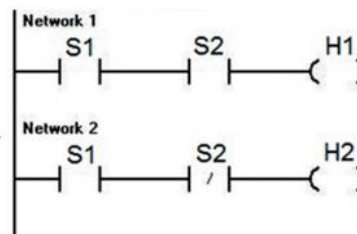
- A. I0.1=0, I0.2=0, I0.3=1, I0.4=1
- B. I0.1=1, I0.2=1, I0.3=0, I0.4=0
- C. I0.1=1, I0.2=1, I0.3=0, I0.4=1
- D. I0.1=1, I0.2=0, I0.3=1, I0.4=1

Zadanie 34.

Na podstawie analizy fragmentu programu określ reakcję programu na podanie na wejście S1 jedynek logicznej, a na wejście S2 zera logicznego?

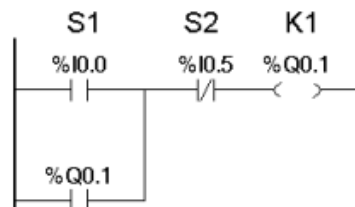
- A. Wyzerowane zostaną wyjścia H1 i H2.
- B. Ustawiona zostanie jedynka logiczna na wyjściu H1 i H2.
- C. Wyzerowane zostanie wyjście H1 i ustawiona jedynka logiczna na wyjściu H2.
- D. Ustawiona zostanie jedynka logiczna na wyjściu H1 i wyzerowane zostanie wyjście H2.

Zadanie 27.

Na podstawie przedstawionego fragmentu programu określ skutek wciśnięcia monostabilnego przycisku S1?

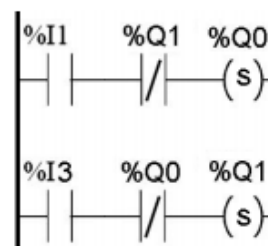
- A. Wyłączenie cewki K1 do momentu wciśnięcia S2
- B. Załączenie cewki K1 do momentu wciśnięcia S2
- C. Chwilowe wyłączenie cewki K1
- D. Chwilowe załączenie cewki K1

Zadanie 36.

Jaka jest logika działania zamieszczonego fragmentu programu?

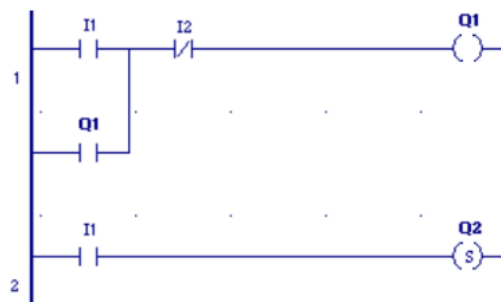
- A. Wyklucza równoczesne załączenie Q0 i Q1
- B. Blokuje załączenie Q0, gdy wyłączone Q1
- C. Załącza wyjście Q1 sygnałem wyjścia Q0
- D. Wyłącza wzajemnie wyjścia Q0 i Q1

Zadanie 28.

Jaki będzie stan wyjść sterownika PLC realizującego przedstawiony program, jeżeli stan wejścia I1 ulegnie zmianie z 1 na 0, a wejście I2 = 0?

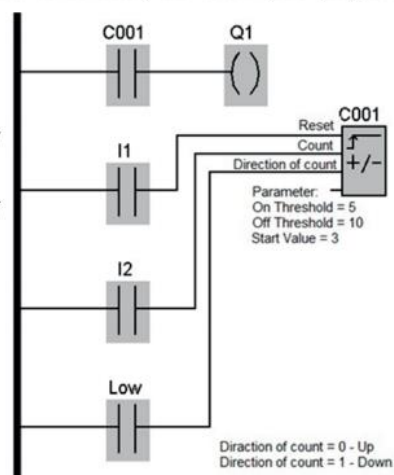
- A. Q1 = 0 i Q2 = 0
- B. Q1 = 1 i Q2 = 0
- C. Q1 = 0 i Q2 = 1
- D. Q1 = 1 i Q2 = 1

Zadanie 29.

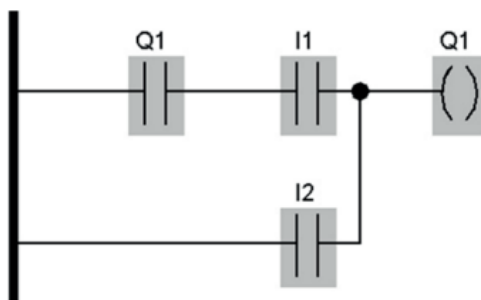
Jaka będzie reakcja sterownika, realizującego program przedstawiony na schemacie, na wciśnięcie przycisku zwiernego dołączonego do wejścia I1?

- A. Stan wewnętrzny licznika C001 zostanie zwiększony o 1.
- B. Stan wewnętrzny licznika C001 zostanie zmniejszony o 1.
- C. Zostanie ustawiony zaprogramowany stan początkowy licznika C001.
- D. Ulegnie zmianie kierunek zliczania impulsów wejściowych przez licznik C001.

Zadanie 37.

Na podstawie analizy programu i listy przyporządkowania określ działanie układu sterowania.

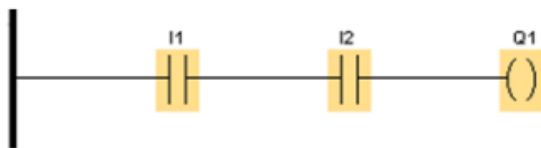

Operand	Symbol	Komentarz
I1	S1	Przycisk monostabilny rozwierny
I2	S2	Przycisk monostabilny zwierny
Q	H1	Lampka sygnalizacyjna

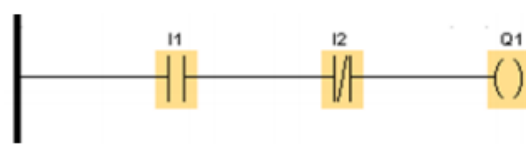
- A. Lampka H1 załączana jest przyciskiem S1 z programowo zrealizowanym samopodtrzymaniem, i wyłączana przyciskiem S2 z priorytetem załączania.
- B. Lampka H1 załączana jest przyciskiem S2 z programowo zrealizowanym samopodtrzymaniem, i wyłączana jest przyciskiem S1 z priorytetem załączania.
- C. Lampka H1 załączana jest przyciskiem S1 z programowo zrealizowanym samopodtrzymaniem, i wyłączana jest przyciskiem S2 z priorytetem wyłączania.
- D. Lampka H1 załączana jest przyciskiem S2 z programowo zrealizowanym samopodtrzymaniem, i wyłączana jest przyciskiem S2 z priorytetem wyłączania.

Zadanie 26.

Do wejść I1 i I2 zostały podłączone przyciski NC, a do wyjścia Q1 lampka sygnalizacyjna. Lampka ma świecić, gdy żaden z przycisków nie zostanie naciśnięty. Który z programów realizuje opisane działanie?

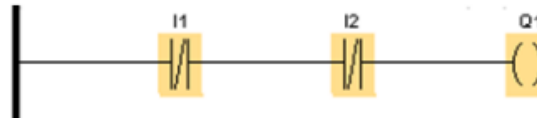
A.

B.

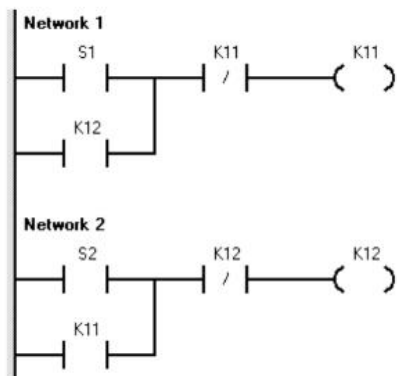
C.

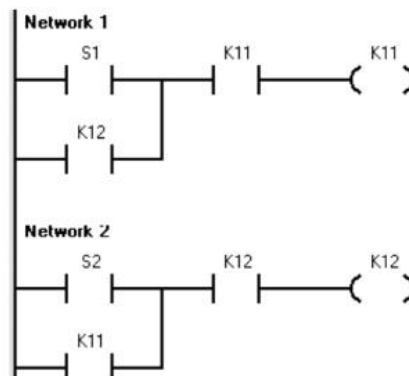
D.

Zadanie 37.

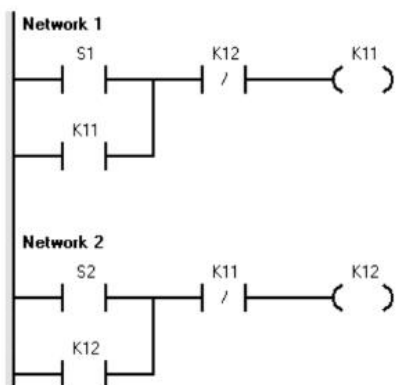
W którym z przedstawionych programów jest zrealizowana blokada jednoczesnego załączenia K11 i K12?

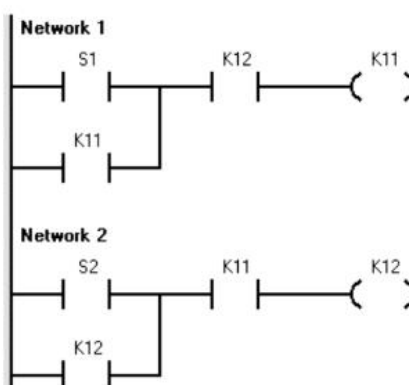
A.

B.

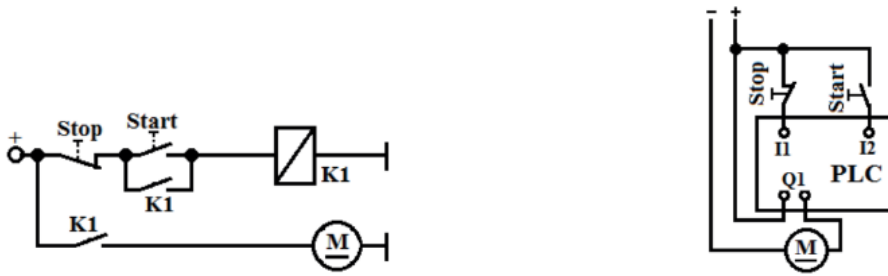
C.

D.

Zadanie 32.

Układ przekaźnikowy z samopodtrzymaniem załączający silnik elektryczny małej mocy zastąpiono układem ze sterownikiem PLC. Który z programów wprowadzony do sterownika zapewni identyczne sterowanie silnikiem do sterowania realizowanego przez układ przekaźnikowy?

A.

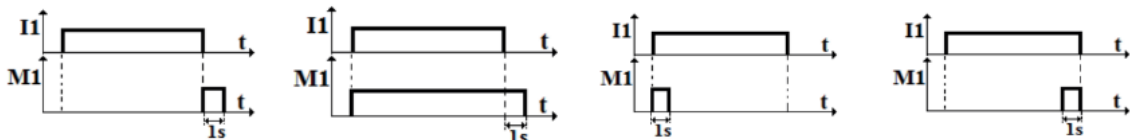
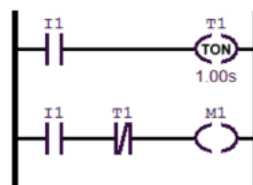
B.

C.

D.

Zadanie 38.

Który z przebiegów czasowych odpowiada funkcji realizowanej przez fragment programu zapisanego w języku LD?

A.

B.

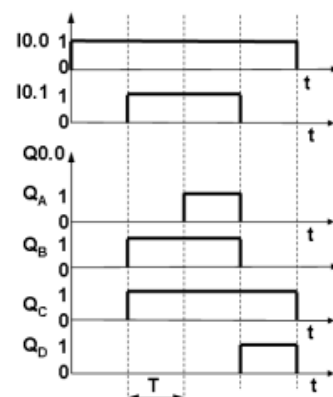
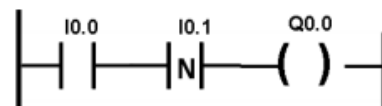
C.

D.

Zadanie 24.

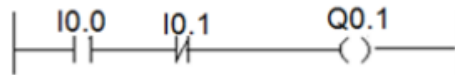
Na rysunkach przedstawiono program w języku LD, przebiegi czasowe na wejściach I0.0 i I0.1 oraz cztery różne sygnały Q_A, Q_B, Q_C, Q_D. Który z przedstawionych sygnałów sterownika jest prawidłowym sygnałem wyjścia Q0.0?

- A. Q_A
- B. Q_B
- C. Q_C
- D. Q_D

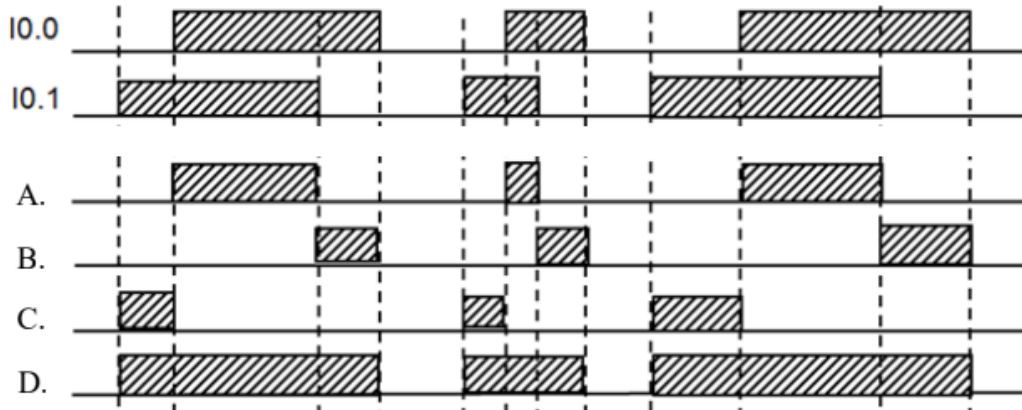

T – czas jednego cyklu pracy sterownika

Zadanie 37.

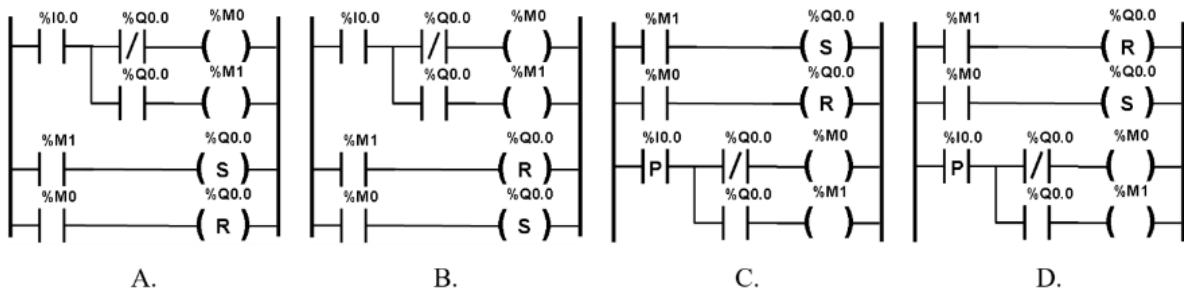
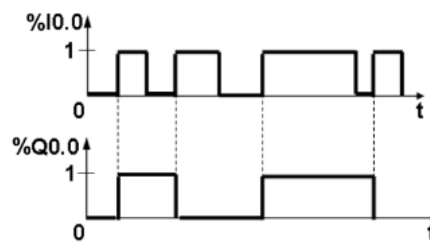

Który z przebiegów przedstawia prawidłowe stany wyjścia Q0.1 dla stanów wejść I0.0 i I0.1, jeżeli zależność pomiędzy zmiennymi opisana jest programem?

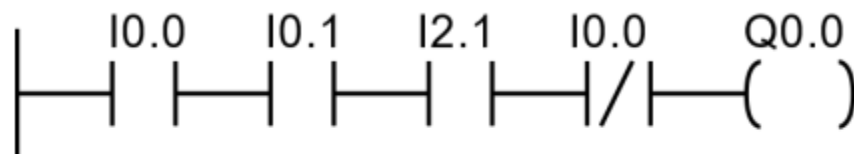

Zadanie 29.

Który program zapewni działanie zgodne z przebiegami przedstawionymi na rysunkach?

Zadanie 27.

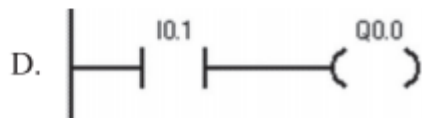
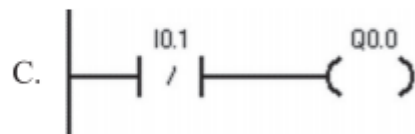
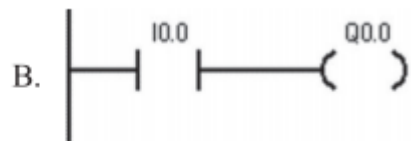
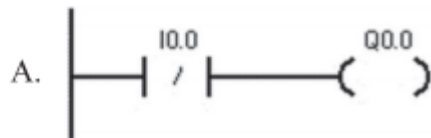
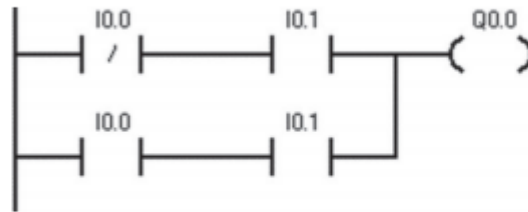

Stan wyjścia Q0.0

- A. jest równy 0
- B. jest równy 1
- C. zależy od wartości sumy wejść I0.0, I0.1, I2.1
- D. zależy wyłącznie od wartości iloczynu wejść I0.1, I2.1

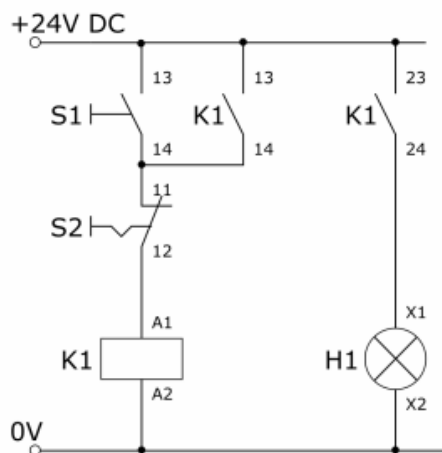
Zadanie 36.

Którą z podanych funkcji przypisania można zastąpić zamieszczony program?

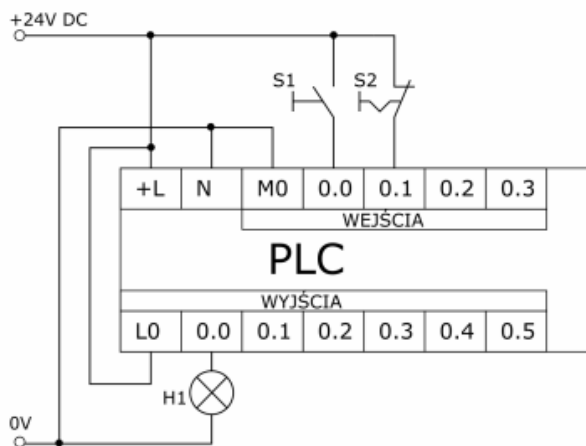

Zadanie 33.

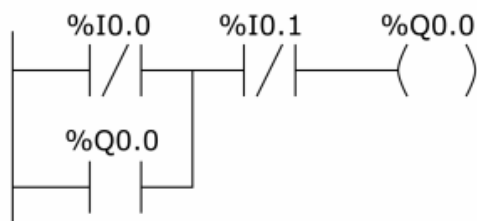

Układ przekaźnikowo-stycznikowy

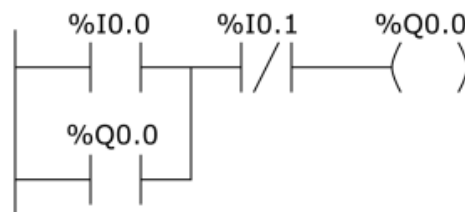

Układ ze sterownikiem PLC

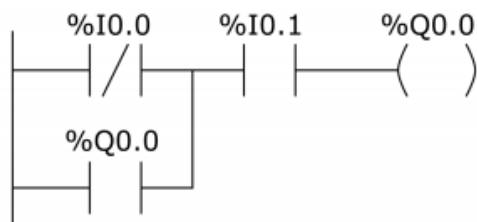
Na schematach zostały przedstawione układy: przekaźnikowo-stycznikowy oraz zastępujący go układ ze sterownikiem PLC. Który z przedstawionych programów zapisanych w języku LD realizuje działanie układu przekaźnikowo-stykowego?

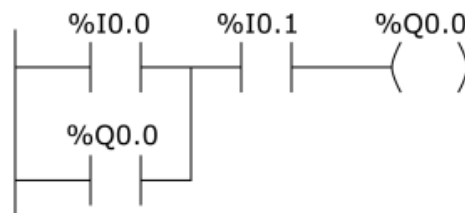
A.

B.

C.

D.